

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-torlatca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

V á z l a t o k.

Börtönrendszer a Sweiczban.

VI.

Leginkább meglepett az iskola s a fegyenczek iskolai vizsgája, a tanítónak türelme s hogy mennyire lelkiismeretét csinál hivatásából, ez bámulatra ragadott.

A fegyenczek négy classisra osztják s minden classis hetenként három órát tölt az iskolában; a tantárgyak többnyire reál- és technikaiak, írás, rajz, számtan és mértan.

A tanító valamint a lelkészek és orvos az igazgató elnöksége alatti tanács tagjai s a fegyenczek osztályozásánál, szabadlábra vételüknél és a kegyelmi kérések kérdésében az ő véleményük is meghallgattatik.

A fegyencnek egyéni magaviseletétől és szorgalmától függ, hogy a fegyházi alaptörv. 11. § értelmében ha büntetése idejének két harmadát kitöltötte, szabadlábra tételesek; de ha a börtönben tanúsított jómagaviselet tetetés volt, s a külsőben a bünpályájára másodszor csábították, akkor, azonkívül, hogy a visszaesőt a törvény szigorúbban bünteti, a fegyház is elébb az elmaradt egyharmadot tölteti ki vele s az újabban kiszabott büntetés-időt azután kezdeti meg.

Megható olvasni a fegyházi igazgatóságának időszaki tudósításából*, hogy az, a megszabadult fegyenczeknek külső életét mily részletes figyelemmel kíséri; minthogy a papok itt államhivatalnokok, az egyházi előjárások (Pfarrämter) találatnak meg, ezek kísérik figyelemmel külső életét a megszabadult fegyencnek s teszik meg időszaki tudósításait a fegyház igazgatóságához; ezek alapján lett összeállítva az, miszerint az 1867. és 68-ban megszabadult 95 argaui fegyenc közül 40 becsületes keresetmód után élő józan és jó magaviseletű ember lett, 14 kétséges, 18 kóborló, munka és keresetnélküli, 11 kivándorolt Amerikába, 9 visszakerült azóta a fegyházba és 3 meghalt. Ezen egyének az igazgatói tudósítástételben névszerint is megjelölve vannak.

Ez a figyelemmel-kísérés természetes, hogy csak a Canton megszabadult fegyenczeire terjed ki, mert Lenzburg oly terjedelmes helyiségű fegyház, hogy napi díj fizetés mellett felveszik oda más Cantonok fegyenczeit is, p. o. 1866-tól 1868 végéig genfi és neuenburgi fegyenc 99 vétetett fel; az 52 genfi fegyenc között csak 4 sweiczi, a többi idegen és pedig 13 olasz, 21 francia, 11 szávojai, 2 belga és 1 amerikai volt. A fegyházi tudósítás csak az olaszokat dícséri valamennyire, de a többiről rozsl emlékszik. A jelenleg 180-at meghaladó létszámban is sokan vannak Swicz és Uri Cantonokból; a bánásmód és fegyelem egyforma. A mindenhol észlelhető nagy tisztaság, a jól berendezett kórház és fegyházi-gyógyszertár, a szárnyépületek valamennyi emeletén észlelhető külön fűdő-szoba, az egyszerű de jó táplálék hetenként háromszori hussal, arra mutatnak, hogy anyagilag nincs rozsl dolguk a fegyenczeknek, hogy nem tekintik őket elkárhozott lényeknek, hanem valamennyinél megkísértik, hogy ha lehet mentesnek meg egy polgárt az államnak.

Mi tehát a büntetés? kérdezhetné valaki.

1-szor a magány,

2-szor hallgatás,

3-szor munkája bérének csak tizedrésze övé,

4-szer pontosság, tisztaság, rendszeresség, jómagaviselet, engedelmeség, mert másként nyomban következik a fegyházi büntetés, melynek kimérése az al. tr. 48. § szerint az igazgatóra bízott, köre pedig a szóbeli megfédésen s egyik osztályból a másikba való degradation kezdve a sötét kamaráig s itt szükséghez képest a falhoz való lánczolatásig terjed.

Hátra van még megfédjen, hogyan alkalmaztatik a cella a magány-, és hogyan a hallgató rendszer?

Az ítélet csak annyit mond: súlyos börtön (peinlich) vagy fogság (zuchtpolizeilich), s az alaptörv. 3. §-ke megszabja, hogy minden súlyosan elítéltnak büntetését cellában, tehát magánrendszerrel kell kezdeni; de ott áll az 5. § is, mely így szól: „Az igazgató, ha látja, hogy a magánrendszerrel czélt ért, s hogy a fegyencztől a műhelyekben jómagaviselet és szorgalom várható, a cellát megszüntetheti és ott áll a 4. §, mely rendeli, hogy a Justizdirector tudta nélkül 12 hónál többre terjedő cella börtön nem alkalmazható.

Hallgató rendszer kevés kivétellel, a műhelyekben a munkavezetők felügyelete alatt gyakoroltatik.

Meg kell különböztetnünk azonban a cellánál a fegyházi büntetést, a rendes büntetéskezdetstől; míg ennél munkát kap a fegyenc, addig amannál, melynek idejét, mint fegyházi büntetést az igazgató határozza meg a munka elvonatásáig és ez a legsúlyosabb büntetés; az igazgatótól hallottam, hogy ezzel makacsság megtörését illetőleg hamarabb boldogul mint a sötét cellával.

Végül megjegyzem, miszerint én az ir fegyintézménynél ezt helyesebbnek tartom, mert mig amott az ítélet megszabja, hogy egy, három, kilencz, vagy tizenkét havi magány vegyítessék a büntetés tartalma közé, itt a magány kérdése az egyéniségtől függően az, hogy kire, hogy ha a magány csaknem egészen a fegyházi igazgatóságra bízatik, s mert ezen intézményben is a sweiczi valamennyi intézményeken átvonuló azon szép vezérelvet látom, hogy az állam nagyon megváltogatói közhivatalnokait, de ha megválasztott és megbíz valakit, az iránt teljes bizalommal viseltetik.

Sok szépet és tanúságot mondhatnék még e tárgy körül Müller director urról, s mindazon közhivatalnok urakról, kikkel megismerkedni szerencsés voltam; de e téren practicus foglalkozásom, magánügyeim, hely és idő korlátolsága kénytelenít, hogy ez uttal busszzam a t. olvasó közönségtől és bucszzam szép sweiczi emlékeimről is.

Komáromy F.

Berlin, júliusban. 1871.

I.

A berlini magyar egyet 25 éves fennállásának jubilauma e hó 8-ra volt kitűzve. E napon d. u. 2 órakor Gut elnök ur megnyitván az innepélyt a Petőfi-, Lisznyai-, Kossuth-, Hunyadi-ház diadalnépe s más magyar nagy képekkel és zászlókkal, koszorúkkal, virágfüzerekkel feldíszített Schützenhaus fedett kerthelyiségében, a zenekar a Rákóczy-indulózt játszta, meglepően adva vissza a magyar zenei rythmust, mire nagy éljenzés következett. Ennek végével Nikási Ede egyetemi tag és könyvtárnok innepélyes magyar beszédet tartott, mit a szónoknak a tagok általi karéneklése követett. Ezután Dr. Násér beszéde német nyelven, vonatkozással az egyetelműlára és működésére, némely régi tagok, s a jelenlevő sok porosz kedvéért. Továbbá Tomási József tag tett stáztisztai előterjesztést az egyetelműlára, mit az emlékpénzek s a tiszteleti oklevelek kiosztása követett, melyet 6 régi és buzgó tag kapott.

Ezután hangverseny következett s az innepély első szakaszát társasbéd zárta be, melyen mintegy 200-an voltak jelen: tagok, átvonuló honfűlarsok, s helybeli vendégek, többek között Rosty Zsigmond követségi hivatalnok, a helybeli cseh egyetelműlára és több porosz.

Naplementekor megkezdődött a feldíszített nyári szabad szín finom deszkapadozatán a táncz, melyet a Rákóczy-indulóra tett körmenet nyitott meg és folyt világos reggelig a legkedélyesebben. Érdekes volt látni a 25—30 év óta külvölő tagok örömkönyveit, s több tagból álló, de már magyarul alig tudó családjaik ezeken való megindulását, e szebbnél is szebbekből álló női koszorút, az általános örömet!

Midőn éppen beszélgetésbe voltam merülve, megzendült a körmagyar. Kimondhatlan örömet fogott el. Előállottak a férfiak és nők és jártak szépen, kecses, művészi mozdulatokkal, úgy hogy a nagyszámú, oda nem tartozó kerti közönség hámulatában elfelejtette hogy hol van; ezt lassu csárdás követte, éjféli után mindkettőt ismétlék.

A mi társadalmunkból a körmagyar 4—5 év óta teljesen ki van zárva. Pedig e mű, akár a zenét, akár magát a tánczot tekintjük, a legnagyobb kompozitók egyike, melyet a francia négyes sem közelít meg, annál kevésbé az orosz négyes, mely amannak másod, halványabb lenyomata. A körmagyarnak mind zenéjében, mind tánczreszleteiben meg van tartva a magyar rythmus, nem csak, hanem a legmagasabb költészetnek nyilvánulása, úgy hogy aesthetikai szempontból véve is valódi klasszikus táncmű. Miután a mi társas mulatságainkból egészen száműzve van e táncz, kénytelen vagyok azt feltételezni, hogy eltekintve a nemzetiséghez való ragaszkodástól, a mi mindkét nemű ifjúságunkban kevés aesthetikai ízlés van, hát a magasabb költészettről? hasonló mondhatni kivált a lassu csárdásokról, melyek szintűgy páratlanok, ha mind a zenéjéknél, mind a tánczban meg van adva a maga módja, t. i. ha nem veszi egyik fél is csupa robotnak. A polkákknak és waltzereknek valamennyi nemében vajmi kevés az aesthetikai rész, kivált mióta fiatal gavallérjaink elferdítik nem csak a szelid fiatal hölgyek finom szellő lebegését és mozdulatait, hanem megmérgezik a finomabb és magasabb aesthetikai ízlést, mely a többek között a görögöket vezette a tánczköltészetben, s mely ma is fennmaradt a nagyobb színpadokon, hol drámai költemények játszódnak le színi tánczokban.

A németek felfogták e tánczköltemény nagyszerűségét. A mint két esztorgomi derék honfűlars tegnap nekem beszélt, e hó 2-án a Bécsből másfél mérföldnyire levő Purkersdorfban, hova a város mulatozni jár ki,

nagy tánczvizsgálat volt, melyen ők is jelen voltak. Egy-szer nagy meglepetésükre megzendült a körmagyar, s 140—150 pár bámulatos pontossággal és finomsággal járt, s a vizsgálat folytán 3—4-szer lön e táncz ismételve. Ime, ifjú uraim és bájos hölgyeim, a mit önök haszontalan cseréppénz gyanánt a csupa idegen papén-zért magoktól eldobnak, ezt a külföld arany gyanánt felveszi és megbecsüli.

Különbem nem csudálkozom e felett olyan nagyon. Honleányaink nagy része újabb időben ellensége lett sok olyannak, a mi nemzeties; az is nagy részt az ők művök, hogy a férfi rend is nyakára ült a pár év előtt imádot nemzeti ruhának, ismerék egy pár honleányt, kik a jegyeikről vissza akarták küldeni csupán azért, mert jegyeik nem akartak levetni a nemzeti ruhát, s azok elég gyöngök voltak engedni; s hány magyar ruhás derék ifjú nem kapott a közelebbi évek báljaiban tánczosnét csupán azért, mert honleányaink irtóztak a magyar viselettől, a hosszuszárú, különben fényes csizmától; s tudok családot, hol a házi nők megzavarták a osendet és belbékét a férfi magyar ruhája miatt, a férfi engedett; s most magyar ruhát legfennebb muzeumban lehet látni. Én is a berlini muzeumban hagytam, 30 tallért igérték érte, félek haza vinni; szerzek én is valamelyik antiquariustól egy cylindert, 2 gombu nyitott mellényt és papir-göngyöket s így tovább, ezek tán meg fogják lenni a hatást. Pedig Magyarország oly kicsinyt számít a szereplő nagy világ előtt, hogy a ruhára, tánczra, zenére s így minden sajátosságaink összpontosítására szükség volna.

A hasonló dolgokat nálunk kevésbé méltányolják. Pedig nemzeti szokásaink általában minden keleti jellegeink megtartása mellett is lehetünk culturép, sőt még inkább, mint azoknak elhagyásával; mert épen így lehetünk magunkat olyannak, mely minket minden nyugoti néptől megkülönböztetve, sőt azokra bizonyos mély benyomást gyakorolva, sejtj egyéniségünk kitűnve s más népek is lennének utánzóink tánczban, ruhában s egyébben. Ellenkezőleg beolvadunk nyugat népei közé, s csak a történet fog éltetni, mint keleti népet, s ez esetben hasztalanok voltak százados küzdelmek, nyelvünkért való keserves harcaink, — úgy hogy talán jobb lett volna a latin nyelvet megtartva, latin népcsaláddá alakulni, vagy pedig a germanisans törekvéseket nem elnevezve, germanná válni; — ekkor aztán nem kellett volna saját erőnkön emelkedni fel, a rokonok szármáyai alatt mi is nagyon lettünk volna. Nagyon ajánlatos volna egyenesen ez utra térni, úgy sem vagyunk még messze, sőt kevésbé kerülő utakon ez irányban haladunk, habozni nem illik oly férfias néphez, mint mi, válasszunk azonnal s legyünk, ha úgy tetszik, egyenesen a germán nagy és hatalmas családunk egyik új tagjává.

Különbem a fennebbi nemzeties hangokat nehogy valaki komolyan vegye, met azok csak álmok, de ébredésre felriasztó álmok ám. — Gondolkozunk.

Dersi József.

Kolozsvár sétatére érdekében.

Városunkban nem egy körültekintő ember tervelte azt, hogy napról-napra széplülő sétányunkat közvetlen a belvároshoz kellene kapcsolni. E kapcsolás a hidutca végénél könnyen, kevés költséggel kivihető lenne. A mint tudjuk a hidutca végétől kezdve felfelé egész a sétaterutczáig a Szamoság és a kőfalközi terület egészen a város tulajdona. Mire lehetne e területet célszerűbben felhasználni, mint éppen arra, hogy ottan egy gyalog-sétány építését két oldalán fasorokkal beültetve? Ez a közönség nagy kényelmére, a városnak díszére, sőt hasznára is szolgálna, a mennyiben oldalán esvén a városi sörház, ennek forgalmát sokszorozná egy mellette elvonnuló sétány. E terv kivételét nem akadályozná a malom. Szerencsére az irt terület éppen a malomnál szelesebb, annyira, hogy a sétány balján, tehát a folyamág felől a molnár-ház és örök számára is elég hely maradna.

Ily helyi viszonyok között azt vártuk volna, hogy a hidkapu lebontása után e szép tervet létesítse — s im a helyett nagy megbotránkozással szemléljük, hogy egyik — a sétaterutczához közel eső — telek tulajdonosa korlátját mindkét oldalán a Szamoságig kinyújtotta és a Szamosra egy deszka fűrdőt építtetett.

Önkényes foglaltságról szó se lehetvén, a fűrdő építetével semmi közünk; de lehetetlen megrovás nélkül hagynunk ama városi képviselő-testületi határozatot, mely a város sajátjából e becses helyet eladta. Nem akarunk gyanusítani — s éppen azért csak annyit mondunk, hogy a mely képviselő tagok az elidegenítést megszavazták, nem tudták mit cselekesznek.

Gondolják meg valjon nem bűn-e készakarva városunk előhaladásának, széplülésének útján állani? Elidegeníteni potom áron azt, mit később drágára kénytelen lesz ugyancsak a város visszaszerezni. Ott a példa a magyarkapunál. Harmincz négyszögölnyi oly helyet, mely egykor valószínűleg a város M. A.-tól. A város érdeke azt kívánja, hogy e káros határozatot egy helyesebb és jobban értesült képviselői gyűlés megváltoztassa. — Együttal felhívjuk a felelős kormány becses figyelmét is e tárgyra, városunk jövője érdekében. Egy városi polgár.

Hirdetési díj: 8t hasábas garmond sorot 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajásnál (Wall-zelle 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyilttári czikkok:

sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Az 1870-ki 42-ik t. cz. 91 §-a alapján alakult kolozs megyei kiküldöttség 2-ik szakbizottságának a 91. §. c) pontja iránt szerkesztett Javaslata.

(Folytatás.)

Segéd és kezelési személyzet teendőiről.

Iktató. 42. §. A törvényhatóságok vagy alispánhoz czimzett minden hivatalos irat, egy a magánosok beadványai, n fennálló gyakorlat szerint vezetendő „Jegyzőkönyv”-be iktalandó. A „jegyzőkönyv”-et az iktató vezeti, ki köteles az alispántól átadott hivatalos iratokat és beadványokat, külön-külön, s folyó számok alatt, az alispán által feljegyzett beadás napján, jegyzőkönyvbe iktatni és a kijelölt tisztviselőnek, előiratokkal felszerelve jegyzék (előadói könyv, bevény) mellett kézbesíteni.

43. §. Az ügydarabokra a beadás évét, hónapját és napját az alispán jegyezvén fel, az iktató által még megjegyzendő a mellékletek száma, minősége (eredeti vagy másolat) és a netaláni előszám.

44. §. Bélyegköteles beadványoknál a szabályszerű bélyegilleték leróását és a bélyegjegyek kellő alkalmazását felügyeli és ezért első sorban felelős.

45. §. Köznapokon délelőtt 9—12-ig s délután 3—5 óráig; ünnep- és vásárnapokon pedig csak délelőtt 9—12 óráig a jegyzőkönyv nyitva áll.

46. §. A hivatalos óra elteltével, a beérkezett ügydarabok beiktatása után, a jegyzőkönyv berekesztetik és az alispánnak neve aláírása által eszközözendő hitolesítés végett bemutatandó.

47. §. A jegyzőkönyvnek ellátási rovatát az irodavezetőtől átvett előadói iven nyomán kitölti az ellátási idő, a hatóság vagy fél a hová vagy a kinek ment, megjelölésével. Ennek megtörténtével az iratokat a levéltárnoknak további kezelés végett átszolgáltatja.

48. §. Betűrendes „mutató könyvet” (index) vezet, melybe vezérszavak szerint a tárgy és a jegyzőkönyvben nyert szám bejegyzendő.

49. §. Az iktató köteles bár mely fél kérésére az őt illető beadványok érkezéséről, iktatói és előszámáról, valamint az ellátás napjáról szóbeli felvilágosítást és a mennyiben a félnek további joglépések igazolására szükséges írásbeli bizonyítványt adni.

Iroda-vezető. 50. §. Az irodavezető a kiadásra ellenjegyzett ügydarabokat, a fennálló gyakorlat szerint vezetendő „Kiadó-könyvbe” iktatja és az iratok közt leírásra kiosztván, felügyeli a gyors és hibátlan tisztázást. A tisztázott ügydarabot aláírásra bemutatja s a magános felének szóló határozatokat a megye hivatalos pecsétjével ellátja. A sürgősöknek jelöltek azonnali, a többieknek 8 nap alatti kiadásáért felelős.

51. §. Az eredeti fogalmazványok bevény mellett az iktatónak adandók át 47. §.)

52. §. A kézbesítés magánosoknál nyomtatott bevénnyel, a központban szolgál, a járásban szolgabíró által eszközöltetik. A hivatalos levelezések és felterjesztések postán küldetnek, külön borítékban és a hivatalos pecsét alatt. A postai küldeményekről „posta-könyv” vezetetik, melybe rovatok szerint a küldemény iktatói száma és sulya, az elküldés napja, a hatóság vagy fél neve, bejegyeztek, az átvétel utolsó rovatban a postatiszt aláírása igazolja. Ha a küldeményekhez pénz vagy egyéb érték neműek mellékeltek, a feladást a fennálló postaszabályok szerint, a kiadó saját felelősségére eszközözi, az ily kiadványokról külön posta-könyvet vezet az előbbi rovatok szerint azon hozzáadással, hogy egyik rovatban a küldött pénz összege vagy az érték tárgy körülírása legyen láthatóvá téve.

53. §. A kézbesítési ivenket az irodatiszt naponta számba veszi és jegyzék mellett megőrzés végett a levéltárnoknak átadja. (Árvaszéki elnök, ülnök, közgyám hatásköréről az árvaszéki szervezet intézkedik.)

(Folyt. követc.)

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Felad. jul. 19. 10 ó. 40 p. d. e. — Érk. 19. 11 ó. — p. d. e.

Páris. Az új képviselők versaillesi gyűlekezetében Jaquet állítja, hogy a július második választások a nemzetgyűlés feloszlását jelenti, mire Wollenski kijelenté, hogy éppen ellenkezőleg a statusquo fenntartását jelzik, mert csak akkor csinálhat helyet alkotmányozó gyűlésnek, ha a poroszok kivonultak, nyilatkozatát a többség helyeselte.

Prága. A német választók bizottsága erélyes agitációra készül.

Berlin. A jövő hóra tervezett vámciferentia Anglia és Franciaország visszautasítása folytán elmarad.

Flórencz. Garibaldi terve, hogy a kormány telepíttessék be Sardinia szigete, a kormány által elfogadtatott.

Konstantinápoly. Az orosz befolyás mind hatalmasabbá válik, Ruschdi és Hussein basák háttérbe szoríták Alit. A török kormány még mind osztogatja az érdemjeleket az orosz külügyérség hivatalnokainak, törökönhi consulainak.

Lemberg. A „Dziennik Polski” szerint Goluchowsky lesz Galiczia helytartója, a csá-

*) Periodischer Bericht über die Strafanstalt Lenzburg sat. Beilage zum Rechenschaftsbericht des Regierungsrathes für 1868. sat.

szár akarja ezt, ő tehát a kinevezést bizonyos elfogadja. A „Gaz. Nared.“ arról értesít, hogy a lengyel club elhagyva a resolútió álláspontját, elfogadta a kormány előterjesztéseit.

Legujabb táviratok.

München, jul. 17. A hadsereg bevonulása a legkedvezőbb idő mellett megtörtént, és pedig a nép lelkihangja a legjobbra fordult. A polgármester szónoklatára a porosz koronaherceg, a császár nevében köszönetet szavazva felelt: „A németek legméltóbb hajai teljesedtek, s a közös haza köteleke elváladhatlanul fűzi őket össze.

New-York, jul. 16. Jamaikából érkezett hírek szerint ott jun. 19-én a négerok legméltóbb hajai teljesedtek, s a közös haza köteleke elváladhatlanul fűzi őket össze.

Berlin, jul. 17. A „Nord. Ztg.“, mely a püspökök magatartását bírálja, azon határvonalak megtartását hangsúlyozza, melyek az egyházat az államtól elválasztják; — és ezeket mondja: A csatlakozási tan által előidézett tulakapásokat, melyek az állam területére is kiterjednek, az államhatáron vissza kell utasítani, minthogy azok csak surlódásokat idéznek elő; azonban az egyház üldözöttségéről nincs szó, sőt ellenkezőleg: ezen új tan által az állam zaklattatik; minél fogva kénytelen is az ellen orvoslást keresni.

Legujabb külföldi hírek.

Páris, jul. 15. este A „France“ jelenti, hogy Franciaország és Olaszország között szüntesse a loyális nyilatkozatok történetét. Jules Favre egy jegyzéke felszólítja a florenczi francia képviselőt, hogy az olasz kormány figyelmét az olasz sajtó egy részének francia ellenes hangulatára, és e lapoknak a civita-vechiali erődítési munkákra vonatkozó magyarázataira felhívja. A jegyzék kijelenti, hogy Franciaország korántsem gondol arra, miszerint Olaszországnak nehézséget készítsen és bármi formában szóba hozza a pápa világi hatalmának kérdését. Franciaország csak azon óhaját nyilvánítja, hogy a pápa személyes függetlenségét megőrizze, és a pápa egyházi hatalmának gyakorlatát biztosítsa.

Az olasz kormány válaszul ezen jegyzékre, lemondott az olasz lapok támadásai ellenében az olasz sajtó ezen részével való minden solidaritásról, s azt mondja, hogy a civita-vechiali munkák csak a régi erődítések lebontására vannak irányozva. Ezután részletes magyarázatot ad a jegyzék arról, a mit Olaszország tett és még tenni szándékozik, hogy az új helyzetet a pápa jogaiival és méltóságával megegyeztesse s kijelenti, hogy Olaszország minden erre irányzott közvetítő indítványt szívesen fogad. Nigra lovag a válasz-jegyzéket ma délelőtt nyújtá át, s mint a „France“ értesül, e diplomatiai találkozás igen szíves volt és mindkét részlől igen kedvező benyomást hagyott maga után.

A bukaresti kamra 13-iki ülésében a kormány visszavonta a Stroussberg-consortiummal kötött szerződést, mivel a mellett nem látszott többség létezni. Ellenben a miniszterium határozottan kívánta a lejárt kamatszelvevények kifizetését, s a kötelezvények convertálását, mint igen sürgetős nemzeti ügyet. Erre a kamra megszavazta a sürgetőséget a convertálási törvényt illetőleg. Az eldöntés a legközelebbi napokban fog történni.

Konstantinápoly, jul. 17. Persziában nagy átalakulástól félnek. Solar herceg 30,000 embert toborzott, bevév Choroan fővárosát és egyenesen Teherán felé van utban, hol nagy rettegés szállta meg a kedélyeket.

München, jul. 16. A király által az Oberwiesfelden tartott díszszemle után, ágyúgörgés és harangzugás között, most ment végbe a csapatok bevonulása. A lakosság lelkesedése roppant nagy.

A király által tartott díszszemle után a német koronaherceg több vaskeresztet osztott ki. A katonai banketnél a bajor király felkészítette a győzelmes hadsereget és annak vezetőit; erre a koronaherceg választotta a bajor királynak. A színházi díszelőadás alkalmával a közönség több ízben ovatiót készített a királynak s a koronahercegnek. A város fényesen ki volt világítva.

UJDONSÁGOK.

A „Kolozsvári Közlöny“ augusztus-december folyamára előf. 5 frt. o. é.

Elkészített távirat.

A bécsi vasuti konferencián a német miniszterek tartózkodók, de érdekeltségüket a boszniai vonalhoz való csatlakozáshoz nem titkolják; a magyarok a szerbiai vonalokhoz csatlakozást pártolják, valószínűleg mindkét vonal megállapították. A poroszok duzzognak, mivel koronahercegüket a bajor nép rosszul fogadta.

Az igazságügyi miniszter múlt szombaton küldötte szét körrendeletét a törvényhatóságokhoz, melyben felszólítja őket, hogy tegyenek intézkedéseket, miszerint a törvénykezési helyiségek december 1-én az új bíróságok használatába bocsáthatassanak. A kihirdetett elnöki és ügyési állomásokra a folyamodások oly nagy számmal érkeznek be, hogy a posta is alig győzi szállítani. Az igazságügyér — mint hírlak — rövid időre furdőre rándul, s addig míg visszatér, miután a folyamodások feletti jelentés, s azok tüzetes átvizsgálására ügyi hosszabb időt veend igénybe, kinevezések eszközölni nem fognak.

Horvát Boldizsár Baja város képviselő testülete diszpolgárrá választotta.

A selmeczi bánya és erdészeti akadémia a folyó évben üli fennállásának 100-ik évfordulóját. Ezen időtartam alatt a selmeczi bányakadémia 2958 magyar, 2205 ausztriai, 93 külföldi és 160 oly egyén látogatta, kiknek nemzetisége nem jegyeztetett fel. Ezen akadémiában e 100 év alatt az előadások csak 1849-ben szüneteltek.

Nyitra megyében a király fizeti a legtöbb adót, t. i. 32,000 frtot, tehát a megyei bizottságban őt illetné az első hely, — vagyis a virilis szavazattal bírók közt ő ott az első.

Horvát Boldizsár a volt igazságügyminiszter megrendült egészségének helyreállítása végett holnap Karlsbadba utazik, honnét csak augusztus végével jő haza.

Csoda-mű. Alkalmunk volt egyik nagyobb pénzintézetünkben látni Thomas arithometerét, magyarul: számoló gépet. A gép működése a megfoghatatlan bámulatos és egyszerű. Husz számot tevő sorozat másodperc alatt eszközölhető általa. A gép a négy miveletet kettőre redukálja; a sorozás csak többszörözött összeadás, az osztás csak többszörözött levonás. Az egész gép külseje csinos hegedűtökhöz hasonlít; ára 550 frank.

A „Herm. Ztg.“-nak írják Gy.-Fejérvárról jul. 10-én. A Maros és mellék folyóinak kiadása roppant károkat okozott az „első erdélyi vasut“-nak s Maros-Portusón 100,000 mázsa só forgott veszélyben a söraktá-

rakban. Zainnál a mozdony lesiklott s két gépész súlyosan megsérült, egyiknek lábait vitte el, a másiknak karját törte össze. A sebeshelyi hidat alá mosván az ár, a dévai vasuti állomás főnökének feljelentésére vizsgáló bizottság jött le Pestről s a gy.-fejérvári állomás főnöke is ehez csatlakozott, még pedig nagyobbára gyalog kelle a töltéseken áthalolnia. A sebeshelyi hidon a pestiek is csak gyalog tudtak átkelni s alig voltak a tulparton, midőn a 60,000 frtba került hid menyőrgésszerű ropogás közt a hullámokba roskadt. E szerint a dévai állomás főnöke a személyvonatot menté meg egy borzasztó szerencsétlenségtől, midőn a vonatot Déván feltartóztatva, ily értelemben távir Gy.-Fejérvárra is. A bizottság Aradtól elvágva életveszélyek közt hatolt át Gy.-Fejérvárra. Szombaton az alvinczi átvágás feletti 20,000 frtba került hid is összeomlott. A több száz mázsát nyomó hidkarzat az oszloptól 10—15 ölynyire látható a vízben; a töltés 20 öli szélességben áttörtette a viz előtötté a réteket és mezőket. A vasutban legalább 200,000 frt kár történt. Váradjánál 2 hid áll, mint valami erőd elkülönözve s miután a szászsebesi nagy hidat is elsepepte az ár Gy.-Fejérvárral az összeköttetés meg van szakítva. A vasuti főnökök katonai hidászokat kértek a várból s úgy látszik egy csapat rendelkezésükre is adatott. Jul. 11-én volt 90 ember elindulandó a rombolás színhelyére; a tiszték 3 frt, a legények 1 frt napidíjat kapnak a cél legelőbb is az alvinczi átvágás alatt hid helyére fahidat verni. A legjobb esetben is 20 napig, lehet 4—6 hétig nem lesz rendes közlekedés. Sok iparos és kereskedő ide szorult. Volt már eset arra hogy a „Herm. Ztg.“ pár száma a bécsi főpostahivattal is megjárta.

Porfir Györgye hírneves oláhországi rablófőnököt f. h. 7-én vasha verve kísérték M.-Vásárhelyen keresztül a csendőrok az oláhországi határszél felé, ott átadandók az illető hatóságoknak. Porfir körülbelül 30 éves, csinos termetű s tiszta román nemzeti öltönyben, járó férfi és több európai nyelvet beszél. A Szász-Régen melletti Palatkán fogták el, hol mint román iskolatanító fungált. Szász-Régenben volt fogva, hol mint mondják, kivallotta, hogy három burzánt kirabolt és megölt; de a hir azt susogja róla, hogy Oláhországban 60 személyből álló rablóbandának volt főfeles főnöke.

Pakrácz mellett Slavoniában komoly összecsapás történt pénzügyörök és dohánycsempészek között, amazok közül kettő veszélyesen megsebesült, míg ezek közül kettő meghalt.

Hogy a katonai elszállásolás terhe megkönnyíttessék, az általános laktanyai elszállásolást akarják életbe léptetni vidéken is s e célból új kaszárnyákat építenek, melyekben a tiszteknek is lesz lakásuk.

A kolozsvári kereskedelmi ifjuság „kórház-alapja javára“ 1871 július 23-án a sétatéri „szinkörben“ zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté d. u. 4 órakor. Beléptijegyek e meghívó előmutatása mellett 1871 július 22-én d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig, 23-án pedig d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig a „Nemzeti Szálló“ 1-ső sz. termében válthatók. Beléptijegy személyenként 1 frt. Családijegy 3 személyre 2 frt, 3 személynél több tagból álló családnak 3 frt o. é.

Magyar érdekű lap Németországban. Mint a „Hon“ értesül, tavaly tervben volt Németországon egy nagy politikai heti lapnak megindítása, melynek feladata lett volna Magyarország érdekeit nagy Németországon képviselni. Számos nevezetes író volt meggyerve a közreműködésre több áldozatkész pénzember a kiáll-

tás fedezésére, midőn a közbejött háború a tervet háttérbe szorította. Mint haljuk, e terv most felvételre s létesítésre kedvező kilátások vannak.

Egy végrendelet. Lausanneban a napokban bonták fel Rumine ur végrendeletét. A derék polgár végrendeletében jótékony és közhasznú célokra nem kevesebb mint 2,015,000 frankot hagyományozott és pedig 1,500,000 francot Lausanne városának azon feltelet alatt, hogy a kamatok tőkésítésének, míg a pénz három millió lesz. Akkor építsenek egy nagy házat Lausanne város czéljaira. 100 ezer francot adott a lausannei szabad teológiai intézetnek, 200 ezer frankot több jótékony intézetnek, 20 ezer frankot a bibliai társaságnak, 50,000 frankot protestáns missziókra; 120 ezer frankot a waadlandi természettudományi társaságnak, stb.

Az első dohányt Erdélyben a törökök hozták, kik azt 1576-ban Báthory fejedelemnek adták ajándékba. De a dohányzás és a tubakolást csak a 17. század közepén kapták fel s 1670-ben a dohány bevitelt lefoglalás teihe alatt akarták beszüntetni. A dohányzás egy országos törvény által a nemeknek 50 frt, a nem nemeknek pedig 6 frtnyi bírsággal büntetett. De hasztalanul; mert már a 18. században a szokásnak ellenállhatlan folyama az előbbi rendeleteket mind felforgatta.

A „Times“ története. Mint a londoni „Athenaeum“ írja, a jövő ősszel a „Times“ története fog megjelenni, alapítását a reformbill elfogadásáig. Hogy ez alapítás 1785-re esik, azt sokan tudják; kevesebben ismerik azon tény, miszerint e világap életének első három esztendejét igen sauyaru viszonyok közt töltötte e cím alatt: „Daily universal Register“; csak az 1788-ki év első napján vette föl mostani nevét, mert „ezen egytagu szó biztosítva van nyelvi elcsúfítások ellen.“ Anyagi körülményein azonban e névvaltoztatás is keveselt segített, mert utána még öt éven át sem kelt el e lap évenként ezer példánynál többen.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Jul. 18-ról: 5% Metalliques 59.40. 5% Nemzeti kölesön 68.90. 1860-diki államkölesön 101.25. Bank-részvények 766. Hitelrészvények 282.10. London 123.35. Ezüst 121.50. Cs. kir. arany 5.83¹⁰/₁₀₀. Napoleondor 9.83¹⁰/₁₀₀. Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 77.50. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 86.25

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilt tér.

(215) 2—40
Titkos betegségeket és tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett
HANDLER MÓR
orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.
Rendel. naponként délelőtt 11 órától 1-g és délután 3 órától 5-g.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

IV. Beküldetett.

A delicat Revalescière du Barry minden nyavalyát meggyógyít, a mely a gyógyszernek ellentáll; u. m.: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, mirigy-, nyálhártya-, idegzési-, hólyag- és vesebajokat, gumót, vérhást, száraznyavalyát, mellszorulást, köhögést, emésztéshiányt, szorulást, hideglázt, szédülést, vértolulást, fulzugást, emélgést és hányást még teherben is, diabetezt, buskomoroságot, sóványkodást, csuszát, köszvényt, sárgalázt. — Kivonat 72,000 elismervényből gyógyúásokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak.

Hivatalos.

Sz. 4183—1871. E. K. B. (217) 1—3
Hirdetmény.

Az önálló erdőgazdálkák, s a szakértő erdővédelmi személyekkel, e folyó 1871-ik évben Kolozsvárt megtartandó államvizsgák idejéül, november 6-ik (hatodik) napja tüzetelt ki.

Mindazok, kik ezen államvizsgákra előállni kívánnak, ez iránti kérvényeiket, kellőben felszerelve, illető előjáró hatóságok útján, október 20-ik (huszadik) napjáig, az erdélyi királyi biztosi hivatalhoz juttassák be.

Kolozsvárt, 1871. július hó 13-án.

Az erdélyi királyi biztosi hivattól.

Sz. 253—1871. elnöki. (217) 2—3 (213)

Tordamegye állandó képviselő bizottmánya rendes évnegyedes gyűlésének hatánapjául 1. július hó 28-nak délelőtti 10 óráját tüzet ki, helyéül pedig Szász-Régen városát, tárgyai lesznek: szentesített törvények kihirdetése, felsőbb rendeletek, átiratok és több kebeles ügyek tárgyalása.

Mik azoknak, kik Tordamegye területén kívül laknak tudtul adok, és kiket e gyűlésben megjelenésre felkérlek.

Torda 1871. július 14-én.

Br. Kemény György, főispán.

Biztosi sz. 23—1871.

Árverezési hirdetmény.

Szab. kir. Kolozsvár város törvényszékének 1871-ik évi július hó 15-én 5018—1871 sz. a. kelt végzésével a néhai Pfenningdsdorf Antalné, szül. Czikéli Anna hagyatékához tartozó leltározott ingóságoknak árverezése elrendeltetvén, ennél fogva alóírt végrehajtó által ezennel közhírré tétetik, miszerint ezen ingóságok u. m. arany- és ezüst neműek, továbbá különböző nagyságu régi arany érmek: mely utóbbiakra a régészet kedvelői különösen figyelmeztetnek: végül több rendbeli házi butorok és eszközök elárverezésére határnapul folyó évi augusztus hó 2-án és következő napjain d. e. 9 óra tüzet ki a bel-középutczai 496 sz. a. háznál.

Kolozsvárt július 17-én 1871.

Gspan Ottó,

t. ü. mint végr. biztos.

Ny. Gámán János örököséül Kolozsvárt.

Elismervény sz. 58,471.

Prunettó (Mondovi mellett) 27. oct. 1869.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálatos Revalescière du Barryt hasznalom, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggkorom nehézségeit sem 84 évem sulyát. Lábszáraim ismét nyúlának, látásom oly jó, hogy nincs szükségem szemüvegre; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megifjodottnak érzem magam; hiszónokokok, gyanást halgatok, botegeket látogatok, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, eszem tiszta, emlékem világos. Kérem e nyilatkozatomat nyilvánossá tenni, úgy a hogy és hol önnök tetszik. Köteles szolgálja

Castelli Péter abbé,
Bach. és Theol. és prunettói plébános, Mondovi kerület.
Táplálóból levén a húsnál, a Revalescière felnötteknél és gyermekeknek 50-szer behozta árát gyógyszerkezel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr.
1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt.,
12 1/2 20 frt., 24 36 frt.

Revalescière csokoláde poralak- és táblákban:
12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

Nem hivatalos.

1—5 (212)
Nyavalyatörés (göresök) gyógyítható!

Utasítás a nyavalyatörés (epilepsia, göresök) rövid időn gyökeres meggyógyítására egy 9 év óta jónak bizonyult, nem gyógyszeres általános egészségi szer által. Kijadja Quante Antal, gyárnok, több rendjel, érdemjel és okmány tulajdonosa sat. Warendorfban Westfaliában; a melyben egyuttal számos, részint hivatalosan tanúsított, illetőleg esküvel bizonyított elismervény és közönség irat van meggyógyulatról mind az öt világgrészből. Bérmentett megrendelésekre a kiadótól ingyen és bérmentesen megküldetik.

(10) 50—50
A fogak fönttartása és tisztítására legjobb az ANATHERIN-SZÁJVIZ,

am 40 kr., mely jósága miatt 15 évi szabadalommal volt kitüntelve.

Bécsben Spitzmüller Károly gyógyszerárában „zum rothen Krebs“ am hohnen Markt.

Kolozsvárt: Csapó Sándor urnál.

Még csak néhány előadás.

Oroszlán-szinkör (a középutca végén)

ma és mindennap CASANOVA FANI assz.

világhírű állatszeldítőnök

nagy mű-előadása az oroszlánok, hyána, párdutz és farkasokkal

4 szakaszban.

Pénztárnyitás 6. — Kezdeté 7 órakor estve.

15—* (203)